

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 368-A

Warszawa, 12 maja 2020 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 36 ust. 1a regulaminu Sejmu w imieniu wnioskodawców zgłaszam **autopoprawkę** do projektu ustawy:

- o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (druk nr 368).

(-) Przemysław Czarnek
Poseł na Sejm

**Autopoprawka do projektu ustawy o szczególnych zasadach organizacji wyborów
powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r.
z możliwością głosowania korespondencyjnego
(druk nr 368)**

1) w art. 2:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Głosowanie korespondencyjne jest wyłączone w przypadku głosowania w odrębnych obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, domach studenckich lub zespołach domów studenckich, zakładach karnych i aresztach śledczych oraz w oddziałach zewnętrznych takiego zakładu i aresztu oraz w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich, a także w przypadku udzielenia przez wyborcę niepełnosprawnego pełnomocnictwa do głosowania.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Głosowania korespondencyjnego za granicą nie przeprowadza się także w państwach, na terytorium których nie ma możliwości organizacyjnych, technicznych lub prawnych przeprowadzenia wyborów w takiej formie.”;

2) w art. 3:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w kraju wyborca zgłasza komisarzowi wyborczemu za pośrednictwem urzędu gminy na terenie gminy, w której znajduje się w rejestrze wyborców, do 12 dnia przed dniem wyborów, a wyborca podlegający w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych – do 5 dnia przed dniem wyborów;”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wyborca, który rozpoczął podleganie obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych po terminie określonym w ust. 1 pkt 1, może zgłosić zamiar głosowania korespondencyjnego do 2 dnia przed dniem wyborów”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku wyborcy głosującego za granicą zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, powinno dodatkowo zawierać oznaczenie miejsca pobytu wyborcy za granicą, numer ważnego polskiego paszportu lub serię i numer ważnego polskiego dowodu osobistego, a także - w przypadku obywatela polskiego czasowo przebywającego za granicą - oznaczenie miejsca wpisania wyborcy do rejestru wyborców.”,

d) po ust. 7 dodaje się ust. 8 i 9 w brzmieniu:

„8. Zgłoszenie do spisu wyborców w obwodach głosowania za granicą utworzonych rozporządzeniem Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 20 kwietnia 2020 r. w sprawie utworzenia obwodów głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku dla obywateli polskich przebywających za granicą na podstawie art. 35 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy, dokonane przed dniem wejścia w życie ustawy pozostaje skuteczne w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych przez Marszałka Sejmu w kolejnym terminie.

9. Wyborca, o którym mowa w ust. 8, który zmienia miejsce pobytu przed dniem głosowania lub zamierza głosować korespondencyjnie może najpóźniej w 12 dniu przed dniem wyborów zawiadomić o tym konsula właściwego dla zgłoszenia, o którym mowa w ust. 8. Konsul dokonuje odpowiedniej zmiany w spisie lub skreśla wyborcę ze spisu wyborców, a w przypadku wyborcy, który wyraził zamiar głosowania korespondencyjnego, odnotowuje ten fakt w spisie wyborców.”;

3) w art. 4 w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Wezwanie może zostać dokonane w formie telefonicznej lub elektronicznej.”;

4) w art. 5:

a) w ust. 1 dodaje się zdanie drugie: „Wyborca podlegający w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, który zamiar głosowania korespondencyjnego zgłosił w okresie od 12 dnia przed dniem wyborów, otrzymuje pakiet wyborczy nie później niż 2 dni przed dniem wyborów.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Doręczenie pakietu wyborczego przesyłanego za pośrednictwem operatora wyznaczonego dokonywane jest przez zespół złożony z co najmniej dwóch pracowników operatora wyznaczonego bezpośrednio do oddawczej skrzynki pocztowej wyborcy. Po doręczeniu pakietu do skrzynki za pakiet odpowiada użytkownik skrzynki.”,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku braku oddawczej skrzynki pocztowej albo w przypadku, gdy oddawcza skrzynka pocztowa uniemożliwia doręczenie pakietu wyborczego, zespół wystawia zawiadomienie o możliwości odbioru pakietu wyborczego we właściwej dla danego adresu placówce pocztowej operatora wyznaczonego. Zawiadomienie pozostawia się w drzwiach mieszkania wyborcy. Zawiadomienie zawiera informację o adresie właściwej placówki

pocztowej operatora wyznaczonego wraz z informacją od kiedy i w jakich godzinach można odebrać pakiet wyborczy. Wyborca może odebrać pakiet wyborczy w terminie nie dłuższym niż 1 dzień od dnia pozostawienia zawiadomienia.”;

5) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. 1. Karty do głosowania dla wyborców głosujących za granicą oraz pakiety wyborcze dla wyborców głosujących korespondencyjnie za granicą są sporządzane na zlecenie właściwego konsula przez wskazany przez niego podmiot lub podmioty.

2. Konsul nie później niż 6 dni przed dniem wyborów, wysyła pakiet wyborczy do wyborcy wpisanego do spisu wyborców, który wyraził zamiar głosowania korespondencyjnego za granicą, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Wyborca może osobiście odebrać pakiet wyborczy w konsulacie, jeżeli zadeklarował to w zgłoszeniu zamiaru głosowania korespondencyjnego z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Jeżeli w danym państwie nie istnieją warunki umożliwiające osobisty odbiór pakietu wyborczego, bądź są one w znacznym stopniu ograniczona, konsul upowszechnia tę informację w sposób umożliwiający zapoznanie się przez wszystkich wyborców w okręgu konsularnym.

3. Przepisy art. 5 ust. 7 i 8 stosuje się odpowiednio.

4. Pakiety wyborcze nedoręczone wyborcy na wskazany przez niego adres lub nieodebrane przez wyborcę pozostają w depozycie konsula do czasu stwierdzenia ważności wyborów przez Sąd Najwyższy.

5. Minister właściwy do spraw zagranicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób prowadzenia oraz aktualizacji wykazu pakietów wyborczych, tak aby zapewnić sprawność i rzetelność postępowania.”;

6) w art. 7:

a) w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Nie stosuje się art. 40 § 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy.”,

b) w ust. 4 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Na kopercie na pakiet wyborczy umieszcza się ponadto imię i nazwisko oraz adres wyborcy.”;

7) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Wyborca głosujący korespondencyjnie podpisuje oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 5 i wpisuje, w miejscu do tego przeznaczonym, swoje imię i nazwisko oraz numer PESEL.

2. Wyborca głosujący korespondencyjnie, po wypełnieniu karty do głosowania, wkłada ją do koperty na kartę do głosowania, którą zakleja, a następnie kopertę tę wkłada do koperty zwrotnej łącznie z wypełnionym i podpisanym oświadczeniem, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 5. Na kopercie zwrotnej wyborca wpisuje adres właściwej obwodowej komisji wyborczej, a następnie:

1) w przypadku głosowania w kraju – najpóźniej 2 dnia przed dniem wyborów wrzuca kopertę zwrotną do znajdującej się na terenie gminy – w której zlokalizowana jest obwodowa komisja wyborcza właściwa dla danego wyborcy – nadawczej skrzynki pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe;

2) w przypadku głosowania za granicą - na własny koszt przesyła do właściwego konsula.

3. Jeżeli w danym państwie nie istnieją warunki umożliwiające osobiste dostarczenie koperty zwrotnej do właściwego konsula bądź taka możliwość jest w znacznym stopniu ograniczona, konsul upowszechnia tę informację w sposób umożliwiający zapoznanie się przez wszystkich wyborców w okręgu konsularnym.

4. Wyborca może najpóźniej 2 dnia przed dniem wyborów osobiście lub za pośrednictwem innej osoby dostarczyć kopertę zwrotną:

1) w przypadku głosowania w kraju - do właściwego urzędu gminy;

2) w przypadku głosowania za granicą - do właściwego konsula.

5. Jeżeli w danym państwie nie istnieją warunki umożliwiające osobiste dostarczenie koperty zwrotnej do właściwej obwodowej komisji wyborczej bądź taka możliwość jest w znacznym stopniu ograniczona, konsul upowszechnia tę informację w sposób umożliwiający zapoznanie się przez wszystkich wyborców w okręgu konsularnym.

6. Koperty zwrotne dostarczane są przez operatora wyznaczonego oraz urzędy gmin do właściwych obwodowych komisji wyborczych w godzinach głosowania. W przypadku głosowania za granicą konsul przekazuje właściwej obwodowej komisji wyborczej koperty zwrotne, które otrzymał do czasu zakończenia głosowania.

7. Wyborca może w godzinach głosowania osobiście lub za pośrednictwem innej osoby dostarczyć kopertę zwrotną do obwodowej komisji wyborczej w obwodzie głosowania, w którym jest wpisany do spisu wyborców.

8. Koperty na kartę do głosowania wyjęte z kopert zwrotnych dostarczonych do obwodowej komisji wyborczej wrzucane są do urny wyborczej.”;

8) po art. 9 dodaje się art. 9a i 9b w brzmieniu:

„Art. 9a. 1. Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do jego zakończenia w lokalu wyborczym musi być równocześnie obecnych co najmniej 3 członków obwodowej komisji wyborczej, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca, a w przypadku komisji powołanej w składzie 3 osób – co najmniej 2 członków, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca.

2. Wszystkie czynności obwodowej komisji wyborczej związane z ustaleniem wyników głosowania w obwodzie i sporządzeniem protokołu głosowania wykonywane są wspólnie przez członków komisji w liczbie stanowiącej co najmniej połowę jej pełnego składu, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy.

Art. 9b. Kartę do głosowania uznaje się za nieważną, jeżeli wskutek sprawdzenia oznaczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 3, obwodowa komisja wyborcza stwierdziła, że karta do głosowania nie jest autentyczna. Nie stosuje się art. 73 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy”;

9) w art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw łączności, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw administracji publicznej oraz Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, dla głosowania w kraju:

1) tryb dostarczania pakietów wyborczych do wyborców podlegających obowiązkowej kwarantannie lub izolacji w warunkach domowych, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r., poz. 1239 i 1495 oraz Dz. U. z 2020 r., poz. 284, 374 i 567) oraz odbierania kopert zwrotnych od tych wyborców,

2) tryb dostarczania pakietów wyborczych do osób niepełnosprawnych oraz odbierania kopert zwrotnych od tych wyborców,

3) sposób przechowywania kopert zwrotnych odebranych przez operatora wyznaczonego przed dniem głosowania mając na względzie konieczność zabezpieczenia kopert zwrotnych i kart do głosowania,

4) tryb dostarczania kopert zwrotnych do obwodowych komisji wyborczych,

5) tryb przekazywania pakietów wyborczych do właściwemu dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego, w sytuacji, o której mowa w art. 5 ust. 6 zdanie drugie,

6) tryb przekazywania kopert zwrotnych właściwemu dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego, w sytuacji, o której mowa w art. 9 ust. 1

- mając na względzie zapewnienie poszanowania zasad przeprowadzania wyborów, zapewnienie bezpieczeństwa tych przesyłek oraz zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego.”;

10) w art. 11 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku głosowania korespondencyjnego w kraju zadania polegające na przyjmowaniu, przemieszczaniu i doręczaniu przesyłek pakietów wyborczych oraz przesyłek kopert zwrotnych wykonuje operator wyznaczony w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, chyba że niniejsza ustawa stanowi inaczej.

2. Przesyłki kopert zwrotnych, o których mowa w ust. 1, są przesyłkami listowymi nierejestrowanymi w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe.”;

11) w art. 13:

a) w ust. 1 wyrazy „w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r.” zastępuje się wyrazami: „w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w których nie odbyło się głosowanie lub Sąd Najwyższy podjął uchwałę stwierdzającą nieważność wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”,

b) w ust. 4 wyrazy: „w wyborach zarządzonych na 10 maja 2020 r.” zastępuje się wyrazami: „w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w których nie odbyło się głosowanie lub Sąd Najwyższy podjął uchwałę stwierdzającą nieważność wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”;

12) skreśla się art. 17;

13) w art. 18 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Okręgową komisję wyborczą powołuje Państwowa Komisja Wyborcza na wniosek komisarza wyborczego właściwego dla miejscowości będącej siedzibą komisji.”;

14) w art. 19:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zachowuje ważność i nie musi być ponawiane zgłoszenie kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych dokonane w związku z wyborami, w których nie odbyło się głosowanie lub Sąd Najwyższy podjął uchwałę stwierdzającą nieważność wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przez komitet wyborczy, który złożył zawiadomienie na podstawie art. 13 ust. 1 o uczestnictwie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. zarządzonych przez Marszałka Sejmu w kolejnym terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W skład obwodowej komisji wyborczej utworzonej w zakładzie leczniczym lub domu pomocy społecznej komisarz wyborczy, na umotywowany wniosek osoby kierującej tą jednostką, powołuje osoby przez nią wskazane, spośród pracowników danej jednostki.”;

15) po art. 21 dodaje się art. 21a w brzmieniu:

„Art. 21a. 1. Szef Krajowego Biura Wyborczego sporządza jedną informację o wydatkach, o których mowa w art. 124 § 1 pkt 1-4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, dotyczącą łącznie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w których nie odbyło się głosowanie lub Sąd Najwyższy podjął uchwałę stwierdzającą nieważność wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i wyborów zarządzonych przez Marszałka Sejmu w kolejnym terminie.

2. Informację, o której mowa w ust. 1, Szef Krajowego Biura Wyborczego podaje do publicznej wiadomości w terminie 5 miesięcy od dnia wyborów zarządzonych przez Marszałka Sejmu w kolejnym terminie.”.

Uzasadnienie

Autopoprawka ma na celu doprecyzowanie przepisów, zwłaszcza w zakresie głosowania za granicą. Celem projektodawcy jest to, aby możliwie najlepiej zrealizować wymóg zapewnienia powszechności wyborów.

Poprawki zmierzają także do wprowadzenia mechanizmów umożliwiających reagowanie w przypadku zmiany w sytuacji epidemicznej państwa.

Celem autopoprawki jest także udoskonalenie projektu pod względem legislacyjnym.

Autopoprawka przewiduje rozwiązanie umożliwiające głosowanie korespondencyjne wyborcom, na których nałożono obowiązek kwarantanny lub izolacji w terminie kilku dni przed dniem wyborów. W takiej sytuacji przewiduje się możliwość zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego do 2 dnia przed dniem wyborów. Wyborca podlegający w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, który zamiar głosowania korespondencyjnego zgłosił w okresie od 12 dnia przed dniem wyborów, otrzymuje pakiet wyborczy nie później niż 2 dni przed dniem wyborów.

Autopoprawka przewiduje uwzględnienie istotnej roli ministra właściwego do spraw zdrowia w związku z koniecznością określenia wymogów dotyczących głosowania korespondencyjnego.

Założenia do projektu rozporządzenia ministra właściwego łączności w sprawie:

- 1) trybu dostarczania pakietów wyborczych do wyborców podlegających obowiązkowej kwarantannie lub izolacji w warunkach domowych,
- 2) trybu dostarczania pakietów wyborczych do osób niepełnosprawnych oraz odbierania kopert zwrotnych od tych wyborców,
- 3) sposobu przechowywania kopert zwrotnych odebranych przez operatora wyznaczonego przed dniem głosowania mając na względzie konieczność zabezpieczenia kopert zwrotnych i kart do głosowania,
- 4) trybu dostarczania kopert zwrotnych do obwodowych komisji wyborczych,
- 5) trybu przekazywania pakietów wyborczych do właściwemu dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

Przedmiotowe rozporządzenie zostanie wydane przez ministra właściwego do spraw łączności po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw administracji publicznej oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Rozporządzenie powinno zapewnić poszanowanie zasad przeprowadzania wyborów, zapewnić bezpieczeństwa tych przesyłek oraz zapewnić bezpieczeństwo zdrowotne.